

‘Ik voel me hier zo alleen’

Voelen, luisteren, tasten en proeven in de duisternis en toch overdag

- ▶ Het project XiNiX geeft bezoekers inzicht in een leven zonder zicht
- ▶ Tips leren je respectvol omgaan met blinden en slechtzienden
- ▶ Zelf ervaren zegt meer dan woorden

Ilse VAN HALST

„Stel, ik heb een vlek op mijn trui, zou je me dat zeggen?” Deborah, medewerkster van Blindenzorg Licht en Liefde en zelf blind, begeleidt een workshop omgangtips voor veertien- en vijftienjarigen van het Koninklijk Atheneum Maldegem. De tieners aarzelen. „Ik zou dat niet doen”, zegt Marthe eerlijk. „Toch doen”, raadt Deborah aan, „maar beleefd. Zelf zien wij dat niet en we zien er ook graag netjes uit.”

In het kader van een thema-week over dieren brengen de leerlingen een bezoek aan het educatieve project XiNiX, het fonetische voor ‘Ik zie niks’. „Ze leren over de blindgeleidehond. In andere workshops steken ze heel wat op over leven zonder zicht”, legt medewerker Nick Mermans uit. Net als Nick zijn de begeleiders van de workshops zelf blind of slechtziend. „Dat maakt indruk”, weet Hermans. „Met XiNiX willen we deelnemers zelf laten ervaren hoe het is om als blinde of slechtziende door het leven te gaan. Want je kunt zoveel uitleg geven als je wil, het wordt pas duidelijk als je het aan den lijve ondervindt.”

Het meest beklijvend is de wandeling door de ervaringsruimte. Zonder blinddoek of donkere bril, want het is er volmaakt duister, slechts met een witte stok. We kunnen dus niet vals

Nu is het nog oefenen en vals spelen. Straks, in het donker, wordt het bittere ernst. © Ilse Van Halst

spelen. Is het in het daglicht van de wachtruimte nog lachen gelazen als we twee aan twee een ommetje maken met gesloten ogen bij wijze van test, opgeslokt door de duisternis, zonder enig oriëntatiepunt, wordt het best eng. Hoe wijd we onze ogen ook opensperren, we zien geen steek.

Als zwaan-kleef-aan schuifelen we onder begeleiding van Noël voetje voor voetje in het donker door de gang naar de zaal waar we op eigen kracht mogen verder wandelen. „Lena, waar ben je? Ik zie je niet!”, roept Marthe. Begeleider Noël lacht en grapt:

„Ik ook niet!” Lena schiet haar vriendin te hulp: „Ik ben hier.” Het wordt stil. Plotseling beseft iedereen de betrekkelijkheid van dat woord. ‘Hier’ heeft geen enkele betekenis als je niets ziet.

Spiedend naar een kiertje licht of het waaklicht van het brandalarm, stellen we vast hoezeer we ons oriënteren met onze ogen. In de duisternis werkt dat echter niet. En dat is soms beangstigend. „Ik voel me hier zo alleen”, roept iemand.

Plotseling voel ik geen beton meer onder de voeten, maar gras. Ik ben in het park beland. „Kom

maar verder”, moedigt Noël me aan. „Je bent op de goede weg.” Ongelooflijk hoe fijn het kan zijn om een stem te horen, want dat geluid leidt naar de goede weg.

Iets verderop hoor ik het geklatter van water. Ik nader een rivier. Tastend met mijn witte stok voor me, geraak ik vlot over de brug naar de overkant. Oeps, bijna lag ik er. Mijn prille zelfvertrouwen krijgt een deuk. Die richel achter de brug had ik niet gezien. „Gebruik je stok”, maant Noël me aan, aan wie niets lijkt te ontgaan. „Stap maar verder tot aan de boom.” Hij raakt mijn arm

aan, zodat ik weet waar hij zich bevindt, en draait me in de goede richting. In deze donkere ruimte zijn de rollen omgekeerd. Door-gaans zijn blinden en slechtzienden afhankelijk van ons, maar hier zijn zij onze begeleiders.

We houden halt bij kunstwerken. Noël brengt onze handen naar de beelden. Al glijdend over brons, polyester of gips leren we materialen herkennen en zelfs gevoelens ervaren. „Kijk, deze vrouwenbuste houdt het hoofd naar beneden. Het lijkt wel of ze triest is”, zegt Noël.

De rollen zijn omgekeerd in het donker. Wij zijn er afhankelijk van blinde of slechtziende begeleiders

We vervolgen onze weg en verlaten het park. Het geluid zwelt aan, auto's lijken van alle kanten op je af te komen. Plotseling rinkelt een fietsbel naast me. Ik spring zowat een meter in de lucht. „Rustig”, sust Noël. „Je liep bijna de rijweg op. Die fietser waarschuwde je enkel.” Pff, dat is wel even schrikken als je die niet ziet komen.

Het voetpad helt af. Ik voel tegels met noppen. We staan voor een zebrapad. Noël begeleidt ons veilig naar de overkant en terug naar het licht. Oef, na een wandeling van amper een halfuur zijn de meeste leerlingen afge-mat. Niet van de inspanning, wel van de talrijke indrukken die op hen afkwamen. Iedereen is het alvast eens: vanaf nu kijken we met heel andere ogen naar onze slechtziende of blinde medemens.

Info: XiNiX, Oudenburgweg 40, 8490 Varsenare, 050 40 60 15, www.lichtenliefde.be.

Advertentie

Mijn Stannah Siena, aangepast aan mijn behoeften

Documentatie en gratis prijsofferte op 0800 95 950

info@stannah.be www.stannah.be

Naam + Voornaam .....
 Adres .....
 Postcode ..... Tel : .....
 Stad ..... E-mail .....

Stannah sprl
 Poverstraat 208, 1731 Relegem

Stannah

Lezen kan ook door te luisteren

Heeft u moeite met de kleine lettertjes in uw parochieblad en zou u Kerk & leven graag wekelijks in luistervorm lezen?

Bent u blind of slechtziend? Heeft u dyslexie? Of heeft u met het ouder worden meer moeite om kleine letters te lezen? Transkript vzw maakt lectuur en informatie toegankelijk voor mensen met een leesbeperking door het om te zetten in de gewenste leesvorm: in braille, Daisy of gesproken vorm, groteletterdruk of digitale tekstbestanden.

„Jaarlijks lezen we zo'n 480 boeken in voor de Luisterpuntbibliotheek, maar we zetten ook cursusboeken om in digitale tekstbestanden voor blinde of slechtziende studenten”, vertelt Harry Geyskens van Transkript. „We brengen compilaties van tijdschriften en stellen ook zelf thematische luistertijdschriften samen over actualiteit,

sport, lifestyle en hoor- en luisterspelen op basis van artikels uit week- en maandbladen.”

Geregeld wordt Geyskens aangesproken door mensen met leesproblemen. „Ik sta ervan versteld hoe veel mensen moeite hebben om kleine letters te lezen”, zegt hij. Hij denkt ook aan lezers van het parochieblad. „Zou het geen goed idee zijn Kerk & leven om te zetten in luistervorm?”, bedenkt hij. „Onze redactieleden kunnen eenmaal per week de algemene artikels en diocesane bladzijden van het parochieblad inlezen. Wanneer de gedrukte versie van het weekblad letterlijk in de bus valt, is het ook beschikbaar op cd of online op de website. Het audiocument is zo geformatteerd dat het rechtstreeks op een

MP3-speler kan worden overgezet en beluisterd kan worden.” Wat denkt u ervan? (TVH)

Zou u graag wekelijks de algemene en de diocesane bladzijden van Kerk & Leven ontvangen in luistervorm? Bent u ook bereid om daar een meerprijs voor te betalen en zo ja, welke meerprijs op jaarbasis zou dat mogen zijn? Laat het ons weten in een e-mail naar dienstparochiebladen@kerknet.be met als onderwerp „Transkript”. Vergeet niet uw naam te vermelden en het nummer van de editie van uw parochieblad indien u geabonneerd bent. Of vul het formulier in op www.kerkenleven.be/transkript of <http://www.kerknet.be/kerkenleven/formulier.php?ID=28286>.